

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	6
Тема 1. ДАВНЬОІНДІЙСЬКА ФІЛОСОФІЯ.....	12
<i>(Поняття атмана і брахмана. "Сансара". "Карма". Реінкарнація. Буддизм. Будда як особистість. Чотири основні істини буддизму. Нірвана. "Восьмеричний шлях". Філософія лоаяти. Філософія йоги. Філософія вайшешики. Основні риси давньоіндійської філософії).</i>	
Завдання для самостійної роботи.....	21
Література.....	21
Тема 2. ДАВНЬОКИТАЙСЬКА ФІЛОСОФІЯ.....	23
<i>(Конфуціанство. Конфуцій як особистість. Суспільно-політична концепція Конфуція. Морально-етичне вчення Конфуція. Даосизм. Основні положення вчення Лао-цзи. Основні риси давньокитайської філософії).</i>	
Завдання для самостійної роботи.....	28
Література.....	29
Тема 3. АНТИЧНА ФІЛОСОФІЯ.....	30
<i>(Фалес. Анаксимандр. Анаксимен. Діалектика Геракліта. Піфагор. Ксенофан. Парменід. Протагор. Апорії Зенона. Демокріт. Сократ. "Метод Сократа". Платон: вчення про "світ ідей" і "світ речей". Філософія Аристотеля. Основні риси античної філософії).</i>	
Завдання для самостійної роботи.....	53
Література.....	54
Тема 4. ФІЛОСОФІЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ	
<i>І ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ.....</i>	55
4.1. Схоластика – тип середньовічної філософії:	
<i>Аврелій Августин. Номіналізм і реалізм. Тома Аквінський. Роджер Бекон. Дунс Скот. Вільям Оккам. "Бритва Оккама". Основні риси філософії Середньовіччя.....</i>	55
4.2. Натурфілософія і гуманізм доби Відродження:	
<i>Микола Кузанський, Леонардо да Вінчі, Микола Копернік, Джордано Бруно. Ніколо Макіавеллі. "Макіавеллізм". Філософія Мішеля Монтеня. Соціальні утопії Томаса Мора і Томазо Кампанелли. Основні риси філософії доби Відродження.....</i>	60

Завдання для самостійної роботи.....	89
Література.....	89
Тема 5. ФІЛОСОФІЯ НОВОГО ЧАСУ.....	91
5.1. Проблема методу наукового пізнання. <i>Френсіс Бекон як засновник англійського матеріалізму. Бекон про заблудження, які стримують наукове пізнання. Індуктивний метод Бекона. Рене Декарт: чотири правила наукової дедукції. Раціоналізм Декарта. Філософія емпіризму Дж. Локка. Дж. Локк про державу, владу і невід'ємні права людини.....</i>	91
5.2. Французька філософія XVIII ст <i>Франсуа Вольтер – знакова постать французької філософії. Вольтер: "чим люди більш освічені, тим більше вони вільні". Основна суперечність філософського вчення Вольтера. Жан-Жак Руссо. Руссо про приватну власність як основу соціальної нерівності. Основні положення договірної теорії держави. Дуалізм і теїзм Руссо. Дені Дідро як філософ, просвітник, енциклопедист. Матеріалізм Клода Гельвеція. Гельвецій: "усім тим, чим ми є, ми зобов'язані вихованню". Поль Гольбах як філософ. Основні риси філософії Нового часу.....</i>	99
Завдання для самостійної роботи.....	109
Література.....	109
Тема 6. НІМЕЦЬКА КЛАСИЧНА ФІЛОСОФІЯ.....	111
6.1. Основні філософські ідеї І.Канта ("Докритичний" і "критичний" періоди творчості Канта. Філософія пізнання Канта, її сутність та особливості. Кант про антиномії "чистого розуму". Категоричний імператив Канта. Основна суперечність філософії Канта. Кант про "вічний мир" і проблеми його досягнення).....	111
6.2. Філософська система і діалектика Гегеля <i>(Сутність гегелівської філософської системи. Вчення про буття. Вчення про сутність. Вчення про поняття. Діалектичний метод Гегеля. Гегель про категорії діалектики, їх сутність та особливості. Метод сходження від абстрактного до конкретного. Гегелівська концепція філософії історії. Основна суперечність гегелівської філософської системи).....</i>	116
6.3. Матеріалізм і гуманізм філософії Л. Фейєрбаха <i>(Сутність матеріалізму Фейєрбаха. Фейєрбах про походження релігії . Моральні засади філософії Фейєрбаха. Гуманізм філософії Фейєрбаха. Основні риси німецької класичної філософії).....</i>	128

Завдання для самостійної роботи.....	132
Література.....	132
Тема 7. ФІЛОСОФІЯ МАРКСИЗМУ.....	133
<i>7.1. Історичні умови та ідейні джерела марксистської філософії (Англійська політична економія (Д. Рікардо, А. Сміт), діалектика Гегеля і матеріалізм Фейєрбаха, соціальні ідеї А.Сен-Сімона Ш.Фур'є, Р.Оуена. Наукові передумови виникнення марксистської філософії. Марксистська філософія як результат теоретичного усвідомлення соціальних суперечностей буржуазного суспільства).....</i>	
<i>7.2. Основні ідеї нового філософського світогляду (Матеріалістичне розуміння історії. Відкриття основних законів розвитку суспільства. Вчення про діалектику як загальну теорію розвитку, логіку і теорію пізнання. Марксова теорія класової боротьби. Марксистська філософія як радикальне оновлення світової філософії).....</i>	135
Завдання для самостійної роботи.....	140
Література.....	140
Тема 8. ФІЛОСОФІЯ ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ.....	142
<i>(Ідейні джерела екзистенціалізму. Предмет екзистенціальної філософії та її основні поняття. Проблема свободи, сенсу життя у філософії екзистенціалізму. Принципи екзистенціалізму. Поняття абсурду. А.Камю: "є лише одна по-справжньому серйозна філософська проблема – проблема самогубства". Негативна діалектика Сартра. Ірраціональність буття людини як складова філософії екзистенціалізму).....</i>	142
Завдання для самостійної роботи.....	149
Література.....	149
Тема 9. ФІЛОСОФІЯ НЕОТОМІЗМУ.....	151
<i>(Тома Аквінський як основоположник неотомізму. Основні принципи томізму. Особливості філософії томізму. Способи доведення буття бога в томізмі і неотомізмі. Теорія пізнання неотомізму. Соціальна доктрина неотомістської філософії).....</i>	151
Завдання для самостійної роботи.....	155
Література.....	155
Тема 10. ФІЛОСОФІЯ НЕОПОЗИТИВІЗМУ.....	156
<i>(Огюст Конт – засновник позитивістської філософії. Сутність позитивізму. Емпіріокритицизм як друга історична</i>	

форма позитивізму. Неопозитивізм, його предмет та особливості.
Науково-пізнавальні принципи неопозитивізму.

Сучасні різновиди неопозитивістської філософії).....	156
Завдання для самостійної роботи.....	160
Література.....	160

Тема 11. УКРАЇНЬСЬКА ФІЛОСОФІЯ ДРУГОЇ

ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.....	162
11.1. Переорієнтація філософських досліджень із суто онтологічних проблем на проблеми світоглядні (В.Шинкарук, В.Іванов, В.Табачковський, О.Яценко, М.Булатов та ін.).....	163
11.2. Дослідження філософської спадщини Києво-Могилянської академії (В. Нічик, Я.Стратій, М.Кашуба, І.Захара та ін.).....	164
11.3. Дослідження проблем соціальної філософії як теорії і методології соціального пізнання і дії (В.Куценко, М.Михальченко, М.Мокляк та ін.).....	169
11.4. Дослідження проблем логіки і методології науки (П.Копнін, М.Попович, С.Кримський, А.Конверський, П.Йолон та ін.).....	172
Завдання для самостійної роботи.....	174
Література.....	174

Тема 12. ФІЛОСОФСЬКИЙ ПОСТМОДЕРН: ТЕОРЕТИЧНІ ДЖЕРЕЛА, ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ..

12.1. ГЕРМЕНЕВТИКА. (Герменевтика як спосіб інтерпретації текстів. Фрідріх Шлейєрмахер про теоретичні основи герменевтичної філософії. "Герменевтичний трикутник" Шлейєрмахера. Першопочатковий каркас "герменевтичного кола" та його сутність. Предметні основи герменевтичної інтерпретації Еміліо Бетті. Правила герменевтичного дослідження Ганса-Георга Гадамера. "Герменевтичний досвід" Гадамера. Істина як "логічне висловлювання". Концепція "передрозуміння" у філософії Гадамера. Поль Рікьор про природу мову як знакову систему. Пізнавальний сенс системи знаків. Рікьор про основний зміст герменевтики. Ідеї герменевтики як теоретичне підґрунтя філософії структуралізму і постструктуралізму Наукові здобутки герменевтики. Герменевтика та її претензії на роль єдиної сучасної філософії).....	179
Завдання для самостійної роботи.....	186
Література.....	186
12.2. АНАЛІТИЧНА ФІЛОСОФІЯ (Логічний і семантичний аспекти аналітичної філософії. Готлоб Фреге про зміст семантики. Концепція "логічного атомізму" Бертрана Рассела як основа	

логічного аналізу мови науки. Дж. Мур про розуміння смислу слів у контексті. "Лінгвістичний поворот" в аналітичній філософії і його вплив на філософський постмодерн. "Ідеальна мова" Людвіга Вітгенштейна як універсальний засіб розв'язання філософських та наукових проблем. Теорія "сімейних подібностей" Вітгенштейна. Вітгенштейн про природну мову як детермінанта світобачення і світорозуміння людини. Концепція "природної мови" Вітгенштейна як ідейне джерело структуралізму та постструктуралізму).....187

Завдання для самостійної роботи..... 194

Література..... 194

12.3. ФІЛОСОФІЯ МОВИ (Антуан Мейє про мову як фізіологічну, психічну і соціальну реальність. Основні положення філософії мови Вільгельма фон Гумбольдта. Мова як система знаків Фердинанда де Сосюра Предметна, смислова і емоційна природа лінгвознаків. Поняття синхронії і діахронії у лінгвістиці. Мова і мовлення та їхній філософський, лінгвістичний та прагматичний аспекти. Лінгвофілософські дослідження Олександра Потебні. Потебня про сенс поняття знака, про мовознавство як основну гуманітарну дисципліну Семантика Альфреда Кожибського як "нейролінгвістика" і "наука про здоров'я". Концепція "тиранії слів" Стюарта Чейза. Едуард Сепір про вплив мови на формування світогляду людини, її культуру, психологію, поведінку. Лінгвістика як методологія "істинного наукового вивчення суспільства" (Сепір). Бенджамен Уорф про детермінацію поведінки людей лінгвістичними факторами. Гіпотеза лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа. Мова як чинник суспільного буття і суспільної свідомості. Лінгвістичний структуралізм Луї Єльмслева. Принцип домінування відношень над їх елементами в системі і його адаптація у філософії структуралізму та постструктуралізму. Леонард Блумфільд про мову як детермінуючого чинника "розподілу праці". Лео Вайсгербер про мову як "національний світогляд". Ідеї лінгвофілософії та їхня роль у розвитку філософського постмодерну).....195

Завдання для самостійної роботи..... 208

Література..... 209

12.4. ФІЛОСОФІЯ СТРУКТУРАЛІЗМУ (Методологія філософії мови як теоретичне джерело структуралізму. Клод Леві-Строс як основоположник структурного конкретно-наукового методу дослідження. Поняття структури. Сутність та основні засади структурного конкретно-наукового методу дослідження. Принцип примату відношень над їх елементами в системі. Поняття синхронії і діахронії. Принцип примату синхронії над діахронією. Принцип розуміння структури як інваріанта

з варіантами. Наукові здобутки структурного конкретно-наукового методу дослідження).....	210
Завдання для самостійної роботи.....	214
Література.....	215

12.5. ФІЛОСОФСЬКИЙ ПОСТСТРУКТУРАЛІЗМ (Абсолютизація структурної конкретно-наукової методології у постструктуралізмі. Жак Дерріда як основоположник філософського постмодерну. Ототожнення предмету філософії із проблематикою природної мови. Екстраполяція структурної конкретно-наукової методології на всі сфери гуманітарного пізнання. Поняття "деконструкції". "Деконструкція" як проект демонтажу попередньої філософії. Концепція "логоцентризму у філософії постструктуралізму. Поняття: "автор", "смерть автора", "смерть бога", "скріптор", "текст". "текстовий аналіз", "пустий знак", "позначник", "позначене", "мовні ігри" та ін. у філософії постмодерну. Деперсоніфікація автора у постмодерністській філософії. "Симулякр" і "симуляція" як ключові поняття філософії постмодерну. "Симулякр" у постмодерністській філософії як опозиція щодо категоризації буття. Поняття "суверенні моменти" для фіксації "нефіксованих станів". "Симулякри" і "симуляції" Жана Бодріяра. Концепція "єдиної мовної реальності" у філософії постструктуралізму. Філософський постмодерн як деформація сучасної філософії. Філософський постмодерн і майбутнє філософії)....	216
Завдання для самостійної роботи.....	227
Література.....	227

ПІСЛЯМОВА. Основні риси сучасної світової філософії 229

Додаток 1. 230

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

а) підручники, навчальні посібники, монографії

б) основні першоджерела

Додаток 2. 233

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ (орієнтовний)